

Kompletterande upplysningar om säkerhetsskyddsregelverket, hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd

Versionshistorik

Version	Datum	Beskrivning	Ansvarig
01.00	2026-06-16	Beslut av chefen för sektionen för säkerhetsskyddstillsyn	David Grenabo

Innehåll

FÖRKLARING AV BEGREPP OCH FÖRKORTNINGAR	5
SAMMANFATTNING	6
1 SYFTE.....	8
2 OMFATTNING	8
3 MÅLGRUPP.....	8
4 BAKGRUND	9
4.1 Vad skiljer säkerhetsskydd enligt SSL från hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd?	9
4.1.1 Säkerhetsskydd	9
4.1.2 Hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd	10
4.2 Vilka likheter finns mellan säkerhetsskyddet enligt SSL och hamnskydd, sjöfartsskydd respektive luftfartsskydd?.....	10
5 VERKSAMHETSUTÖVARENS ANSVAR.....	11
Vad är säkerhetskänslig verksamhet.pdf.....	11
Säkerhetsskydd - Transportstyrelsen	11
Säkerhetsskydd - Säkerhetspolisen	11
5.1 Verksamhetsutövare som endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd.....	11
5.1.1 Säkerhetsprövning och placering i säkerhetsklass	12
5.2 Verksamhetsutövare som även bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet	13
6 TRANSPORTSTYRELSENS TILLSYN.....	13
7 RELATION TILL CYBERSÄKERHETSLAGEN (2025:1506).....	14
8 FÖRVALTNING	14

Förklaring av begrepp och förkortningar

SSL säkerhetsskyddslagen (2018:585)

SSF säkerhetsskyddsförordningen (2021:955)

Sammanfattning

Transportstyrelsen har som tidigare meddelats (den 25 mars 2025, TSG 2025-3074) tagit ställning till hur det nationella säkerhetsskyddsregelverket förhåller sig till EU:s regler om hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd.

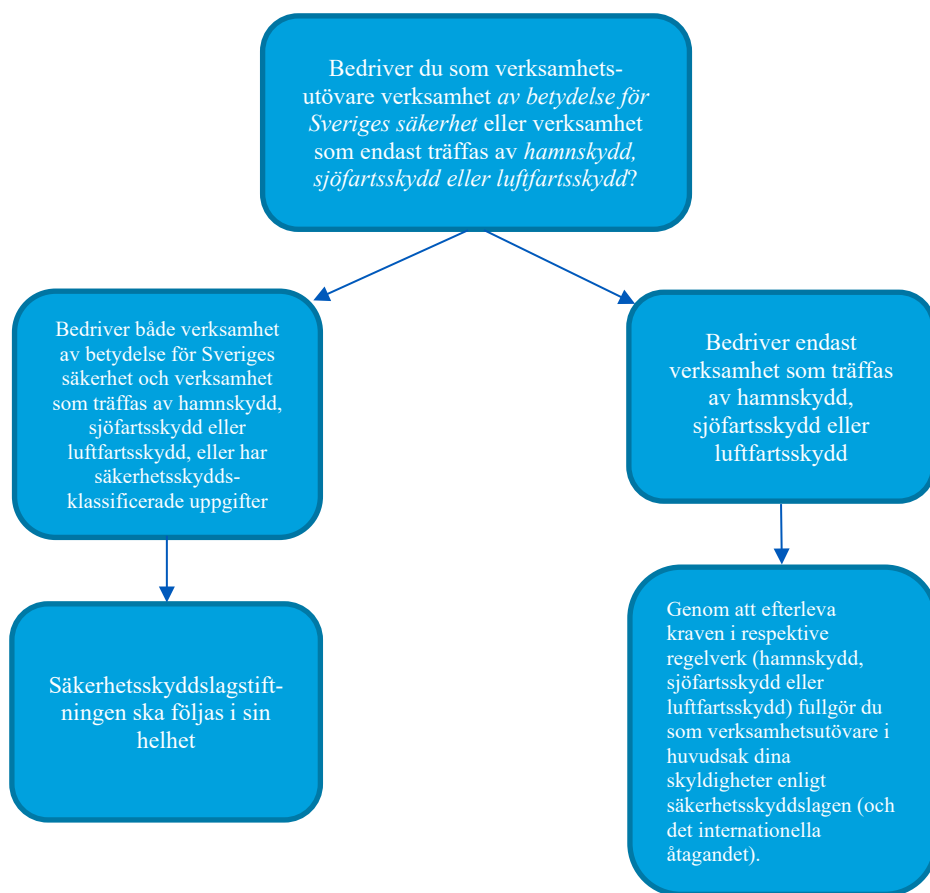
En verksamhet som omfattas av regler om hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd och som har betydelse för Sveriges säkerhet ska följa kraven på säkerhetsskydd enligt SSL. Det som ska skyddas är i första hand verksamhet inom ramen för:

- **Totalförsvaret:** Transportverksamhet t.ex. på uppdrag av Försvarsmakten som ska upprätthållas under viss(a)beredskapsnivå(er), eller handlingar, innehållande exempelvis analyser eller planer, som är markerade med säkerhetsskyddsklass enligt SSL.
- **Nationellt samhällsviktig verksamhet:** Transportverksamhet av betydelse för Sverige (samhället) som ska upprätthållas under viss(a)beredskapsnivå(er), eller handlingar, innehållande exempelvis analyser eller planer, som är markerade med säkerhetsskyddsklass enligt SSL.

Transportstyrelsen vill med dessa *Kompletterande upplysningar* förtydliga vad som gäller för verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet endast genom att omfattas av kraven i regelverk om hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd, utan att verksamheten för den sakens skull är av betydelse för Sveriges säkerhet. Dessa verksamhetsutövare anses, genom att efterleva kraven i respektive regelverk (hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd), i huvudsak fullgöra sina skyldigheter enligt säkerhetsskyddslagen (och det internationella åtagandet).

För verksamhetsutövare som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet (eller har säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter) kan kraven i aktuella regelverk (hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd) inte tillgodoräknas som uppfyllelse av SSL.

Översiktlig bild om gränsdragningen mellan säkerhetsskyddsregelverket och hamnskydd, sjöfartsskydd respektive luftfartsskydd.

1 Syfte

Transportstyrelsen har tagit ställning till hur det nationella säkerhetsskyddsregelverket förhåller sig till EU:s regler om hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd.

Dessa *Kompletterande upplysningar* ersätter informationsbrevet från den 26 mars 2025 (TSG 2025-3074).

Ändringar i sak som gjorts i förhållande till informationsbrevet är följande:

- hänvisningen till lagen (2028:1174) om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster har ersatts med en hänvisning till cybersäkerhetslagen (2025:1506) och vissa förtydliganden har gjorts om relationen till cybersäkerhetslagen.
- en ändring har gjorts i fråga om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter från EU (5.1 nedan, vilket medfört följdändringar på några ställen)

2 Omfattning

Skrivelsen omfattar SSL och de tre EU-rättsliga regelverken om hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd¹.

3 Målgrupp

Dessa *Kompletterande upplysningar* vänder sig till verksamhetsutövare som omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd på områdena hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd.

¹ För *sjöfarten* är det Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/65/EG av den 26 oktober 2005 om ökat hamnskydd och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 725/2004 av den 31 mars 2004 om förbättrat sjöfartsskydd på fartyg och i hamnanläggningar. Bestämmelserna är införlivade i Sverige genom lagen (2006:1209) om hamnskydd, förordningen (2006:1213) om hamnskydd och Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2022:21) om hamnskydd.

För *luftfarten* handlar det om Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning (EG) nr 2320/2002 och kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1998 av den 5 november 2015 om detaljerade bestämmelser för genomförande av de gemensamma grundläggande standarderna avseende luftfartsskydd.

4 Bakgrund

Säkerhetsskyddslagen gäller för den som till någon del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd. Som samlingsnamn för dessa två typer av verksamheter används begreppet säkerhetskänslig verksamhet, se 1 kap. 1 § SSL.

Med ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd avses i första hand internationella säkerhetsskyddsavtal (på engelska General Security Agreement, GSA) mellan Sverige och andra stater eller mellanfolkliga organisationer och där dessa åtagit sig att skydda varandras säkerhetskänsliga uppgifter, se exempelvis *Avtal mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse - 2011/C 202/05*.

Enligt förarbetena till lagen räknas även säkerhetsskyddsåtgärder som följer av EU-rättsliga regler om hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd som internationella åtaganden om säkerhetsskydd. Verksamhetsutövare som träffas av regler om hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd bedriver således säkerhetskänslig verksamhet (genom ett internationellt åtagande) enligt SSL.

Att luftfartsskyddet omfattas av säkerhetsskyddslagen följer även av att luftfartsskyddet uttryckligt nämns i 3 kap. 4 b § i SSL.

4.1 Vad skiljer säkerhetsskydd enligt SSL från hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd?

4.1.1 Säkerhetsskydd

Med säkerhetsskydd i SSL avses skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Enligt det nationella säkerhetsskyddsregelverket ska verksamhetsutövaren mot bakgrund av en säkerhetsskyddsanalys planera och vidta nödvändiga säkerhetsskyddsåtgärder. Åtgärderna indelas i områdena informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet.

Typiska verksamheter som omfattas av säkerhetsskydd är verksamhet inom totalförsvaret och nationellt samhällsviktig verksamhet². I Säkerhetspolisens föreskrifter förekommer även kategorierna verksamhet av betydelse för Sveriges yttre säkerhet, Sveriges inre säkerhet, verksamhet av betydelse för

² Nationellt samhällsviktig verksamhet utgör en av kategorierna av verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet enligt 2 kap. 2 § Säkerhetspolisens föreskrifter (PMFS 2022:1) om säkerhetsskydd

Sveriges ekonomi och verksamhet som kan generera skada på annan säkerhetskänslig verksamhet.

Verksamhet inom totalförsvaret kan vara transportverksamhet på uppdrag av t.ex. Forsvarsmakten, Myndigheten för civilt försvar eller Trafikverket som ska upprätthållas under viss(a) beredskapsnivå(er), eller handlingar, innehållande uppgifter, exempelvis analyser eller planer, som är markerade med säkerhetsskyddsklass enligt SSL.

Nationellt samhällsviktig verksamhet är transportverksamhet som är av betydelse för Sverige (samhället) eller handlingar, innehållande exempelvis analyser eller planer, som är markerade med säkerhetsskyddsklass enligt SSL.

Både i fråga om verksamhet inom totalförsvaret och nationellt samhällsviktig verksamhet gäller att en antagonistisk handling ska kunna medföra skada på nationell nivå för att verksamheten ska anses ha betydelse för Sveriges säkerhet.

4.1.2 Hamnsskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd

Regelverken för hamnsskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd syftar till att skydda sjöfarten och luftfarten mot avsiktliga olagliga handlingar, i första hand terrorism. Närmare bestämt är det i första hand resenärer, luftfartygen och fartygen som ska skyddas. Hamnanläggningar, hamnar och flygplatser skyddas också då de utgör en buffert/gränsyta. Analyser, skyddsutredningar och planer är en del av skyddet. Skyddsåtgärder och skyddsrutiner får enligt EU-regelverken inte röjas. Det finns – till skillnad från inom säkerhetsskydd – inga krav på att verksamhetsutövaren ska beakta alla beredskapsnivåer, dock ska skyddet öka vid en ökad risk vilket kan påverka tillgängligheten till transporttjänsterna. Skyddet är primärt inriktat på fysisk säkerhet, men i varierande grad också inriktat på personalsäkerhet och i viss mån informationssäkerhet.

4.2 Vilka likheter finns mellan säkerhetsskyddet enligt SSL och hamnsskydd, sjöfartsskydd respektive luftfartsskydd?

Transportstyrelsen konstaterar att det nationella säkerhetsskyddsregelverket å ena sidan och hamnsskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd å andra sidan har många beröringspunkter och överlappar varandra på flera områden.

Som exempel kan nämnas skyddsutredningen eller säkerhetsprogrammet inom hamnsskyddet, sjöfartsskyddet, respektive luftfartsskyddet. Dessa dokument innehåller beskrivningar av det som ska skyddas från olagliga handlingar, risker, tänkbara hot mot det som ska skyddas och hur det ska

skyddas. Dokumenten har därmed betydande likheter med säkerhetsskyddsanalysen enligt SSL.

Inom hamnskydd, sjöfartsskydd och luftfartsskydd finns även planer som anger vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera hot och risker. Dessa planer har likheter med säkerhetsskyddsplanen enligt SSL.

5 Verksamhetsutövarens ansvar

Du som verksamhetsutövare måste utreda om din verksamhet endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd, det vill säga regler om hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd, eller om du även bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller har säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Stöd och information för denna bedömning finns på Transportstyrelsens och Säkerhetspolisens hemsidor (se länkar nedan).

[Vad är säkerhetskänslig verksamhet.pdf](#)

[Säkerhetsskydd - Transportstyrelsen](#)

[Säkerhetsskydd - Säkerhetspolisen](#)

5.1 Verksamhetsutövare som endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd

Om du som verksamhetsutövare kommer fram till att verksamheten endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd i form av hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd, kommer Transportstyrelsen i sin tillsyn att anse det lämpligt att vissa tillgodoräknanden får göras för att undvika dubbelarbete (SSL + det internationella åtagandet).

Detta betyder att Transportstyrelsen i sin tillsyn kommer att bedöma det som att de skyddsåtgärder du som verksamhetsutövare vidtagit enligt ett sådant internationellt åtagande om säkerhetsskydd kan tillgodoräknas för att uppfylla kraven i det nationella säkerhetsskyddsregelverket.

Verksamhetsutövare som omfattas av SSL endast av den anledningen att verksamhetsutövaren omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd i form av hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd behöver således inte:

- genomföra en säkerhetsskyddsanalys eller en säkerhetsskyddsplan
- inkomma med en anmälan om säkerhetskänslig verksamhet

- inkomma med anmälningar om säkerhetsskyddschef/säkerhetsskyddschefens ersättare i sådan verksamhet.

Eftersom Transportstyrelsen gör bedömningen att varken en säkerhetsskyddsanalys eller en säkerhetsskyddsplan behöver tas fram är det följaktligen inte heller nödvändigt för verksamhetsutövaren att vidta säkerhetsskyddsåtgärder eller närmare beskriva vilka hot och sårbarheter som är kopplade till skyddsvärdena (jfr kraven på en säkerhetsskyddsanalys i t.ex. 2 kap. 1 § SSF. Dessa typer av åtgärder får i tillräcklig grad anses omhändertagna i dokument som tas fram enligt EU-lagstiftningen (och även kompletterande nationell lagstiftning när det gäller hamnskydd).

Att en anmälan om säkerhetskänslig verksamhet inte behövs i dessa fall beror på att det redan är känt för Transportstyrelsen att verksamhetsutövaren bedriver verksamhet som omfattas av hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd.

Det är heller inte nödvändigt att utse en säkerhetsskyddschef och dennes ersättare, eller att anmäla säkerhetshotande verksamhet eller händelse enligt 2 kap. 4 § SSF. Det beror på att det inte finns något säkerhetsskyddarbete att övervaka och följa upp i en verksamhet som endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd i relation till hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd. Det finns jämförbara regler för detta i respektive regelverk.

En verksamhetsutövare som tar del av *säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter* från exempelvis EU inom ramen för hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd omfattas inte av bedömningen som beskrivs ovan i 5.1. Det beror på att Sverige genom ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd med EU (med vilket främst avses *Avtal mellan Europeiska unionens medlemsstater, församlade i rådet, om skydd av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter som utbyts i Europeiska unionens intresse - 2011/C 202/05*) förbundit sig att upprätthålla den säkerhetsskyddsklassificering som EU gjort. En verksamhetsutövare som hanterar sådan information ska skydda informationen i enlighet med den säkerhetsskyddsklassificering som motsvarar EU:s klassning i enlighet med 2 kap. 5 § SSL.

5.1.1 Säkerhetsprövning och placering i säkerhetsklass

Verksamhetsutövare som endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd kan fortfarande behöva tillämpa vissa specifika delar av säkerhetsskyddslagstiftningen. Det blir aktuellt när regelverken inom hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd hänvisar till bestämmelser i säkerhetsskyddslagstiftningen avseende säkerhetsprövning och placering i säkerhetsklass.

Till exempel framgår det av Transportstyrelsens föreskrifter (2020:80) om luftfartsskydd att vissa befattningar inom luftfartsskyddet ska säkerhetsprövas och placeras i säkerhetsklass i enlighet med SSL.

5.2 Verksamhetsutövare som även bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet

Om du som verksamhetsutövare kommer fram till att du, utöver att omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd i form av hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd, även bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet, ska det nationella säkerhetsskyddsregelverket tillämpas fullt ut.

Detsamma gäller även om du som verksamhetsutövare behandlar säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Att du som verksamhetsutövare ingår i totalförvarsplaneringen kan innebära att du får ta del av en säkerhetsskyddsklassificerad handling. Om du innehar en sådan handling innebär det att du bedriver verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet.

Om du bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet ska du bland annat göra en säkerhetsskyddsanalys och säkerhetsskyddsplan för den del av verksamheten som är av betydelse för Sveriges säkerhet. Du ska också anmäla din verksamhet till Transportstyrelsen.

6 Transportstyrelsens tillsyn

För verksamheter som endast omfattas av ett internationellt åtagande om säkerhetsskydd avseende hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd kommer Transportstyrelsens tillsyn att bedrivas enligt hamnskydds-, sjöfartsskydds- eller luftfartsskyddsregelverken.

När en verksamhetsutövare till viss del bedriver verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet kommer Transportstyrelsens tillsyn att bedrivas enligt reglerna i det nationella säkerhetsskyddsregelverket utöver reglerna om det internationella åtagandet.

Verksamhetsutövare som omfattas av SSL endast av den anledningen att verksamhet omfattas av hamnskydd, sjöfartsskydd eller luftfartsskydd och som har anmält denna verksamhet som säkerhetskänslig verksamhet till Transportstyrelsen, behöver inte avanmäla verksamheten. Detsamma gäller anmälda säkerhetsskyddschefer/säkerhetsskyddschefens ersättare i sådan verksamhet.

7 Relation till cybersäkerhetslagen (2025:1506)

Cybersäkerhetslagen (2025:1506), som trädde i kraft den 1 januari 2026, ålägger verksamhetsutövare att vidta tekniska, driftsrelaterade och organisatoriska åtgärder för att skydda nätverks- och informationssystem. Om en verksamhetsutövare inte tillämpar SSL fullt ut med anledning av den tillsynsinriktning som beskrivs under avsnitt 5 ovan, kan verksamhetsutövaren inte välja bort tillämpningen av cybersäkerhetslagen på den grunden att verksamheten faller under SSL. Observera att en del av en verksamhetsutövers verksamhet kan omfattas av SSL medan en annan del kan omfattas av cybersäkerhetslagen. Mer information om cybersäkerhetslagen finns på Transportstyrelsens webbplats: Cybersäkerhet (NIS2) - Transportstyrelsen.

8 Förvaltning

Sektionen för säkerhetsskyddstillsyn.